

FÓIĂ ENCICLOPEDIĂ LITERARĂ, *** APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUË-ORÍ

Prețul abonamentului :

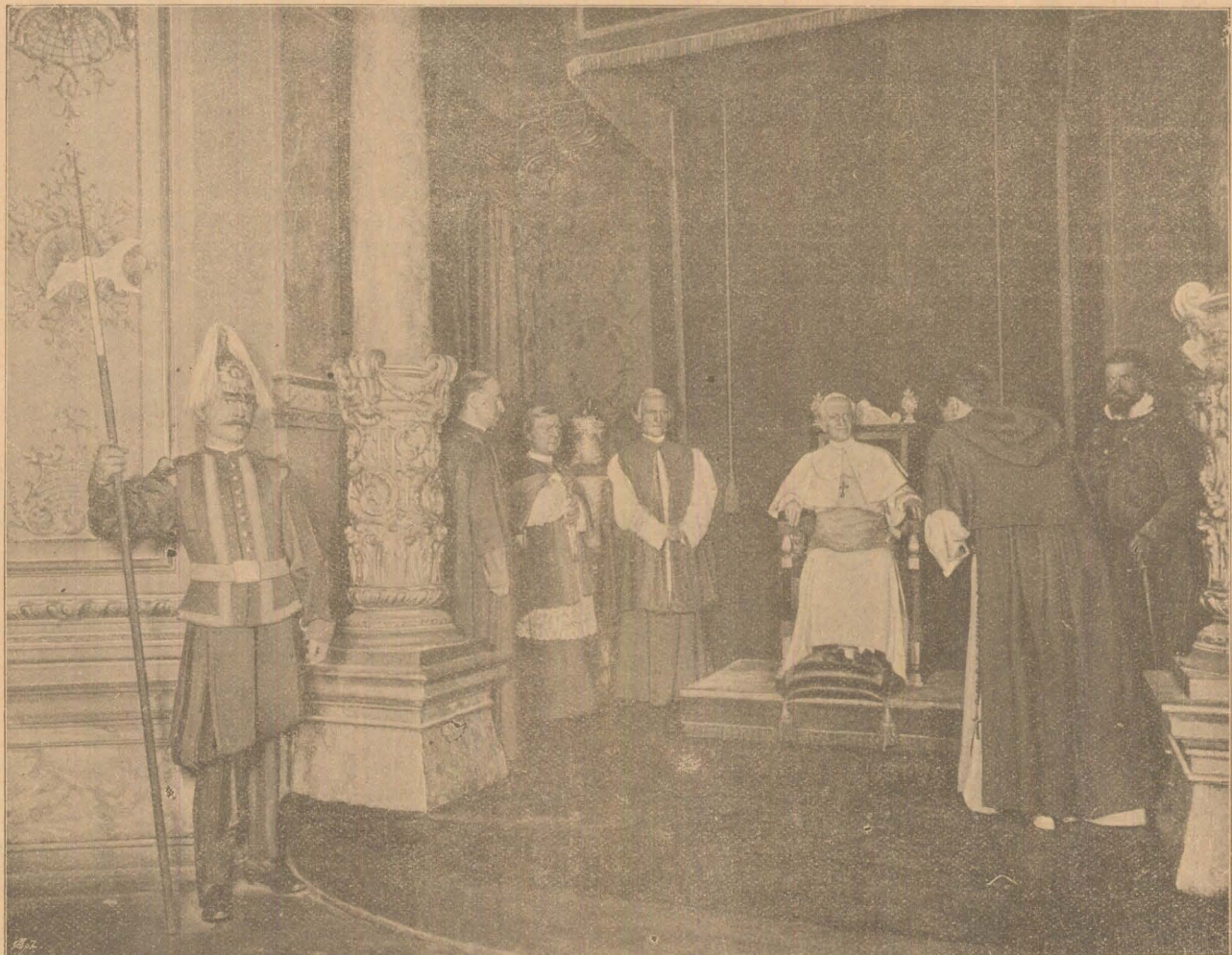
Pentru Austro-Ungaria 4 coróne
 Pentru România și străinătate 6 franci

PROPRIETAR ȘI REDACTOR :

IOAN BACIU
preot.

Prețul inserțiunilor :

Pentru publicațiunile de preste tot anul (de 24 ori)
 tot după 50 cuvinte cu litere garmond se compută
 1 corónă, ér cu litere mai gróse duplu.

O audiență la Papa Leo al XIII-lea.

TROMPETA.

— de Don Pedro A. de Alarcon. —

I.

„Cântă ne puțin din trompetă, Don Basilio, căci am voi se jucăm. Sub frunzișul acestor pomi, sigur că n'o se te moles-teze arșița d'ilii.“

„Da, da... Don Basilio, cântă-ne din trompetă!“

„Aduce-ți lui Don Basilio trompeta, în care se învață acum Ioaguin, ca se cânte!“

„La ce bun!... O se ne cânti din ea, Don Basilio?“

„Nu!“

„De ce?“

„Nu vreau!“

„Pentru ce?“

„Pentru că nu știu cânta.“

„Nu ști cânta!... Cine a mai vădut un om care să se seie așa preface!“

„Haida de! Dôr bine scim noi că d-ta ai fost primul șef de orchestră la infanteriă!“

„Și că nime n'a știut cânta așa frumos din trompetă ca d-ta...“

„Și că ai cântat la curte... pe vremea lui Espartero...“

„Și că tragî o pensiune...“

„Incepe numai bunule Don Basilio... înduplecâte...“

„Ei bine, domnilor... E drept, că eu am cântat din trompetă! Ba am fost specialist în acésta, după cum tocmai ați binevoit a dice. Dar tot pre atât de adevărat e și acea, că înainte cu doi ani, mi-am dăruit trompeta unui musicant concediat, și că, de atunci încôce nu am mai prins nici una în mână; nici baremî pentru ca se trâlăesc din ea.“

„Ce pagubă!“

„Un al doilea Rossini.“

„Dar ce! In astă sară trêbue se ne cânti! Aici, la țară tôte sunt ertate!“

„Cugetă, moșule, că ađi e điua mea natală.“

„Bravo, bravo! Poftim trompeta!...“

„Da, cântă numai!“

„Un vals...“

„Nu... o polcă!“

„O polcă... nebuniă! Mai bine un Fadango!“

„Da, da!... Un Fadango! Jocul nostru național.“

„Imî pare fôrte rêu, copii mei, dar mi cu neputința se iau trompeta în mână...“

„D-ta! Un om așa amabil!...“

„Și așa complexant!...“

„Când pentru acésta te rógă nepôtă d-tale!“

„Și nepoțica d-tale!“

„Dar pentru Dumneđeu, lăsați-mê în pace. Am đis că nu cânt!“

„De ce!“

„Fiind că nu mai știu; și afară de aceea am jurat că nici când altul n'o se mai învêț se cânt din nou.“

„Cui te-ai jurat, în lumea asta!“

„Mie însumî, unui mort și mamei tale copilul meu!“

Tôte fetele, până acum vesele, se întunecară de odată.

„Ah! Când ați sci pentru care preț am învêțat se cânt din trompetă!...“ adause bătrânul.

„O istoriă! o tstorîă!“ strigară tinerii. „Spune-ne istoria acésta!“

„Intr'adevêr că-i o istoriă întrégă, đise Don Basilio. „Ascultați-o și apoi imî spuneți, dacă mai trêbue sê cânt din trompetă sau nu.“

Đicând acestea, el se aședă sub un pom, și încunjurat de ceata curiósă și drăgălașă de tineri începu se povestescă istoria ôrelor sale de musică.

Tot astfel trêbue că a istorisit și Mazzepa, eroul lui Byron, lui Carol al XII-lea într'o nôpte, sub un alt arbore, înflorătórea poveste a ôrelor sale de călărit.

Se ascultăm ce spunea Don Basilio.

II.

Resbelul civil băntuia deja de 17 ani în Spania. Carol și Isabela își disputau coróna, și spaniolii, desbinați în două partide, își vêrsau sângele în rêsboiu civil.

Eu avém un prietin cu numele Ramon Gamez, sublocotenent de vinători în batalionul meu, cel mai brav om ce am întâlnit în viață. Noi crescurăm la olaltă, intrarăm de odată în colegiū, ne-am fost luptat de nenumărate ori alături și dorém se murim împreună pentru libertate... Ah! ași putea dice, că el era cu mult mai liberal de cât mine, și decăt ori care din ôste!...

Comandantul nostru — durere — se făcu vinovat față de Ramon, de o astfel de nedreptate, de un atare abuz de putere militară, care este în stare sê-l disparte pre om și de cea mai sublimă chemare, de acea de soldat. Caprițiul superiorului sêu îl făcu pe sublocotenentul de vinători se părăsescă rindurile fraților sêi, pe prietin să se despartă de prietinel sêu, pre liberalul se trêcă la dușman, pe subordonatul se ucidă pre colonelul sêu... Ramon era un bărbat, care sub nici o condiția, nu putea suferi vre-o ofensă sau nedreptate.

Nici amenințările nici rugărilor mele nu fură în stare sê-l abată de propusul sêu. El socotea acésta ca un lucru făcut. El schimbă chivera cu căciula bască, și trecu plin de ură în rindurile rebelilor, urgișiți de el!

Noi ne aflam tocmai în principat, trei miluri departe de inimic.

Era în nôptea, în carea Ramon voia se deserteze, o nôpte rece, ploiosă, melancolică și tristă, presara unei lupte. La douăspredece ôre Ramon intră în cortul meu.

Eu durmeam deja.

„Basilio!“ imî șopti el la urechiă.

„Cine-i?“

„Eu sîm. Adio!“

„Te duci?“

„Da; adio!“

Și đicând acéstea mê apucă de mână.

„Ascultă,“ continuă el, „dacă mâne va avea loc o luptă, după cum se pôte prevedea, și noi ne vom întâlni...“

Înțeleg; atunci vom fi prietini.“

„Fără îndoială; întâiu ne-om îmbrătoșa și apoi ne vom lupta. Eu voiu muri mâne ca soldat; căci vrêu se lupt atâta până când voiu vedea pe colonelul mort. Tu însă, dragul meu Basilio, se nu te espui acestei primejdi... Gloria e fum.“

„Și viața?“

„Bine đici. Silește-te se ajungî comandant. Soldatul intru adevêr că nu-i fum... adecă câtă vreme nu-i sfârșit... Ah! Pentru mine totul s'a sfârșit.“

„Ce fel de gânduri triste sunt acestea,“ đisei eu, cuprins de nelinisce. „Noi ambi vom supraviețui lupta de mâne!“

„Ei bine, atunci dar se ne întâlnim, după ce se va fi sfârșit totul.“

„Unde?“

„La sihastria dela San Nicolo, nôptea la o ôră. Acela dintre noi care nu vine, sigur că a cădut în luptă. Ne am înțeles?“

„Înțeles.“

„Atunci adio!“

„Adio!“

Đicând acestea ne îmbrătoșarém cu dragoste și Ramon dispăru în întunerecul noptii.

III.

După cum sperase el rebelii, ne și atăcară în điua următóre. Lupta fu sângerósă și dură de la trei ôre până nôptea târđiu.

Cătră cincî ôre, batalionul meu fu atăcat cu putere de un detașament de Alavezî, conduși de Ramon. El purta deja însemnele de onóre ale unui comandant și căciula albă de carlist.

Eu îndreptai focul în contra lui Ramon și Ramon în

contra mea, vreau se ție că ómenii lui și cei din batalionul meu se luptau piept la piept.

Noi eșirăm învingători și Ramon cu micul său rest de Alavezii trebuí se prindă fuga. Cu tóte acestea el eulcă mai întâiu, cu o pușcáturá de piștol, la pámént, pe acela, care încă în sara precedentă i fusese colonelul său. Nenorocitul încercase zádarnic, să se apere de furia órbă alui Ramon.

Cătră șése óre lupta se întórse în defavorul nostru. O parte a sermanei mele companii dimpreună cu mine, furám încunjuțați de tóte pártile și siliți se ne predám.

Eu fui momentan dus ca prinsoner, în micul órașél, pe care carliștii țineau ocupat, dela începutul Campaniei. Eram de tot sigur, că voiu fi esecutat la moment.

În resboiul de atunci se făcea proces scurt.

IV.

Era óra una din nópte, óra întâlnirii mele cu Ramon!

Și eu zăceam în temnița órașului.

Întrebaí de amicul meu și toți îmi răspunserá la fel: „E un erou! A ucis chiar și un colonel. Durere, la sfârșitul luptei trebue că a cădut...”

„Cum! Ce vė face se credeți acésta?”

„Imprejurarea că n'a părăsit cámpul de luptă; și ómenii pre cari ia comandat ađi, știu tot așa de puțin, că ce s'a ales de el...”

Ah! ce am suferit în nópteá acea!

O singurá speranță îmi mai da viață... Acea că Ramon mă așteptá la sihastria nóstră și de acea nu sa reíntors în tabára inimicá, îngrijit va fi, dacá nu voiu putea merge acolo. O se mă creadá mort. Și spre norocul lui. Nu trăese eu și așa ultimele clipe din viața mea? Rebelii au impușcat până acum, la moment, pre toți prinsonerii, întocmai ca și noi!...”

Acum se lumina de diuá.

Un preot intrá la mine, în temnița.

Toți camerađii mei durmeau.

„Mórtea?” esclamai eu la vederea preotului.

„Încá nu, dar preste câteva óre.”

În clipita urmátóre toți camerađii mei erau în picióre. Zidurile închisorii rėsunau de nenumėrate strigáte, și suspinuri de nesfirșite blástamuri.

(Va urma)

Enea Pop Bota.

Seliștea.

Cătră lună.

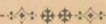
*Lună tu stăpána noptii
Vėrsând mrejea-ți de vāpaie
N'ai vėđut în lunga-ți cale
Pe iubita mea balaie?*

*Ca și tine-i o virgină
Blândă, cu priviri curate.
Când o veđi mințile-ți furá.
N'ai vėđut'o? Ce pėcate!*

*O aruncăți a ta rază
— Cu ea dorul meu sė-l duci
Vei afla-o tristă, blândă
Sub un șir de mândri nucii.*

*Nu 'ntreba de ce e tristă
Ea — copilul visător
Spune-i numai, spune-i lună
Că de dragul ei eu mor.*

Porumbel.

Dochia*)

— 1/14 Martie. —

Pre scaunul de p \acute{e} tr \acute{a} în sala de cristal, —
 Cu capul dus pe gânduri, — șede trist, Decebal...
 Afară arde, arde; ard zidurile-n jur:
 Schintei și flacări sb \acute{o} ră spre-a Ceriului azur: —
 Afară Urieșii, thitanii cu thitanii
 S \acute{e} luptă tot se luptă, — ei Dacii și Romanii!
 Și totă țara geme, și totă țara plânge:
 Românul și cu Dacul, ei calcă numa-n sânge.
 Sargentul curge-n roșiu și colnicii în c \acute{e} ț \acute{a}
 Jălesc un neam, ce m \acute{o} re și trece din vi \acute{e} lă.
 Acuși, acuși, s'asceaptă minuta de ter \acute{o} re,
 Și Sarmiseghetusa s \acute{e} cadă cu on \acute{o} re...
 Romanii luptă crâncen, cum nu — cu \acute{o} stea dacă?
 S \acute{e} miră Creatoriul, cum a putut s \acute{e} facă
 Poporă-așia viteze, ca Dacii și Romanii.
 La trântă ca Atleții, la forță ca Vulcanii?!

Pre scaunul de p \acute{e} tr \acute{a} în sala de cristal, —
 Cu capul dus pe gânduri, — șede trist, Decebal...
 Un semn de-odată face și-i vine în nainte
 Dochia, — a sa fată. „O, bunul meu părinte,
 Un sfat, ori o poruncă voesci s \acute{e} împărțesci?
 La \acute{o} stea, carea luptă cu braț \acute{u} voinicesci?“
 — Acuși, acuși, copilă cetatea va s \acute{e} cadă:
 De cât s \acute{e} v \acute{e} d \acute{a} c \acute{e} sta mai bin'me lasu în spadă.
 A noastră este m \acute{o} rtea, rușinea și robia,
 A Romei, e trofeul, orgoliul și domnia.
 \acute{A} c \acute{e} sta, o! copilă, m \acute{e} sângeră pe mine,
 Ni-a părăsit norocul și-al Sorții, dulce bine.
 Ni-au părăsit și Deii, — dar nu! Ei nu-s în stare
 Se lupte cu Geniul Romanilor, cel mare!
 Se lupte ei cu Roma, li-e greu peste măsură
 Cu ea, ce-nvins \acute{e} lumea, cu fală și bravură.
 Cu ea, ce stăpânesce și S \acute{o} rele și Marea,
 Și nu sci, ce însemnă „retragerea“ — „cedarea!...
 Ni-a părăsit norocul și bravii noștrii pier
 În lupte martiale, loviți de-al Romei fer.
 Prev \acute{e} d s \acute{o} rtea Cetății și-a bravului popor, —
 Când v \acute{e} d că o s \acute{e} m \acute{o} ră, m \acute{e} -ntunec, m \acute{e} -nfior!

Când v \acute{e} d, că o s \acute{e} m \acute{o} ră o gintă cu renume:
 Deși străbunii noștri nu s'au temut în lume
 De cât de Ceriul mare, s \acute{e} nu cadă pe ei...
 O, vai, de-a noastră Rassă, când nice a ei Deii
 Nu pot se-o mai prot \acute{e} gă de m \acute{o} rtea, ce-o asc \acute{e} ptă!
 Copilă, estea locuri moșia noastră dr \acute{e} ptă
 Vor trece-n m \acute{a} nii str \acute{e} ine, — și patria-ne mamă
 S \acute{e} va numi de-acuma, ea, „Dacia romană.“
 Romanii-n locul nostru vor moșteni pământul, —
 Și noi, ne-om stânge, fică, căci ei nior lua rindul...
 Pre-a noastre plaiuri, dealuri, cetăți vor ridica
 Și limba lor latină aici va resuna.
 Un nou popor și țară s'a nasce și va fi,
 \acute{E} r' noi în gr \acute{o} pa morții plâng \acute{e} nd ne-om scobori.
 Ferice de strămoșii că n'au ajuns s \acute{e} vadă
 Cum pere-a lor națiune în massă și-n grămadă!
 Dar vai! Nefericiții de noi, cari suntem față
 Acet \acute{o} r d \acute{i} le negre când trecem din viață.
 Cetatea totă arde și țara e-n fur \acute{o} re:
 Bătrâni, pruncuți și maice sunt pline de ter \acute{o} re.
 Acuși, acuși, copilă, Cetatea va s \acute{e} cadă:
 De cât s \acute{e} v \acute{e} d \acute{a} c \acute{e} sta, mai bin' m \acute{e} las în spadă!
 De cât s \acute{e} pic în m \acute{a} na Romanului dușman,
 Și viu se-m \acute{i} plec genunchii la peptul lui Traian:
 Mai bine al meu paloș cu sete 'lu s \acute{e} rut,
 Și el s \acute{e} -mi i \acute{e} vi \acute{e} ta — s \acute{e} nu tr \acute{a} esc mai mult.

Dar' tu r \acute{e} sbună-m \acute{i} m \acute{o} rtea și-a neamului perire,
 Nici m \acute{o} rta s \acute{e} n'ai pace... e sacra mea dorire! —
 Acestea le șoptis \acute{e} Bătrânul — și-a s'a fată
 Plâng \acute{e} nd s \acute{e} depărt \acute{e} ză — — \acute{e} r' el s \acute{e} lasă-n spadă.

Frum \acute{o} să ca o D \acute{i} nă, prin n \acute{o} pte s \acute{e} strec \acute{o} ră
 Dochia nădrav \acute{e} nă, a Regelui feci \acute{o} ră...
 Cu conciu la cap făcută, cămeșă cu bezeri,
 Ștergar, ce-nv \acute{o} lea bine a capului ei per \acute{i} .
 Cătrinte aurite, alese pe resboiu,
 Portate, una nainte și una din napoi.
 Și-o cingăt \acute{o} re lată de păr pe lângă briu:
 Un trup ca la o Fee de apă s \acute{e} u de riu.
 S \acute{e} duce, unde merge? Și unde-așia grăbesce
 Ca paserea, ce trece și nu s \acute{e} mai opresce?
 Un dor trebe s \acute{e} aibă, un gând, care o m \acute{a} nă
 Un bold sau o durere, — a Dacilor stăpână?!

Traian s \acute{e} minun \acute{e} ză și Dochia s \acute{e} -nclină...
 Traian s \acute{e} minun \acute{e} ză de-o față-așia s \acute{e} nină;
 Și premăresce însuși asemenea ființă.
 „Sublime Impărate, alesu de Provedință
 „Ca s \acute{e} domnesci din Roma a lumii regiuni,
 „Venitam prin tunerec cu paloșii în m \acute{a} nii,
 „La cortul t \acute{e} u, m \acute{e} \acute{c} rede, ca s \acute{e} -l infig în Tine.
 „O, vai, de-al meu caracter și vai, o, vai de mine!
 „Al Tatălui meu suflet nici când s'a odichni
 „V \acute{e} đind, c'alui dorință, n'am vrut a o-implini.
 „Când s'a lăsat în paloș s \acute{e} m \acute{o} ră, s \acute{e} nu vadă
 „Cetatea cutropită, el m'a jurat pe spadă
 „S \acute{e} fac s \acute{e} -i r \acute{e} sbun m \acute{o} rtea și-a Dacilor perire
 „Nici m \acute{o} rta s \acute{e} n'am pace, a fost alui dorire.
 „Poteam S \acute{e} -ți străpung peptul în cort, când am intrat:
 „Dormiai, dormiai, Stăpâne — și eu m'am furișat,
 „Prin negrele nopți intocmai ca fantoma,
 „Gândind s \acute{e} -ți i \acute{e} u vi \acute{e} ția s \acute{e} nu mai v \acute{e} đi tu Roma.
 „Ce debilă am fost ins \acute{e} în față ta împărate,
 „Cum m'a căd \acute{u} t din m \acute{a} nă pumnalul de departe.
 „Un simțem \acute{e} nt m \acute{e} face s \acute{e} -m \acute{i} perd a mea presință:
 „Păcat ar fi s \acute{e} m \acute{o} ră — m \acute{i} -am đis, — așia ființă!
 „Mai bine, s \acute{e} n'am pace n'cealaltă lume.
 „De cât s \acute{e} m \acute{o} ră-acesta, bărbat cu dulce nume.
 „Mai bine s \acute{e} m'ajungă bl \acute{e} stămii în morm \acute{e} nt,
 „De cât s \acute{e} nu tr \acute{a} escă acesta pre pământ!
 „În față Ta sum astăđi și-ți spun, ceam vrut s \acute{e} fac:
 „Om \acute{o} ră-m \acute{e} , ucide și fă ce-ți-e pre plac.“ —
 — Traian s \acute{e} minun \acute{e} ză și Dochia s \acute{e} -nclină...
 Apoi o agrăesce cu v \acute{o} ce dulce lină.
 De m \acute{a} nă o ridică, cu dor o imbrățișeză,
 Dochia-ii mulțămesc \acute{e} , \acute{e} r' el îi cuvint \acute{e} ză:
 „Nobleța ta, virgină și fată gener \acute{o} să,
 „M \acute{e} face, s \acute{e} -m \acute{i} plec fruntea în față ta frum \acute{o} să.
 „Ferice de-așia fiică și inimă de D \acute{e} u:
 „Privesce, de-ađi încolo eu sum amic \acute{u} l t \acute{e} u!...
 „Ferice, cel, ce vede un thip așia de D \acute{i} nă!...“
 — Traian s \acute{e} minun \acute{e} ză și Dochia s \acute{e} -nclină...

Ninge-afară și v \acute{u} iesce, ninge om \acute{e} t și suflă v \acute{e} ntul,
 Bate vremea, viscolesce, plânge Ceriul și Pământul.
 Și sub dealuri s \acute{e} ascunde biata f \acute{e} ră pădureană,
 \acute{E} r' pe vatră-și trage focul m \acute{a} na harnică romană:
 S \acute{e} -ncăldesc \acute{e} și i-e gr \acute{o} ză să se uite pre fer \acute{e} stră...
 Par că au erupt toți Monștrii, cu puterea lor măiestră
 Din o lume fior \acute{o} să și-au venit la noi acum:
 Viscol, urlet și troiene de zăpeđi pre c \acute{a} mp și drum!
 Tot așia fără-ncetare de la prima M \acute{a} rțișor
 P \acute{a} n la s \acute{a} ntul Alexie, plânge cerii și plânge nor —
 Plânge firea și suspină, negurile-și țin în brață
 S \acute{a} ntul S \acute{o} re, cu v \acute{e} l negru și cu doliu pre a sa fată.
 — Este Dochia, care face așia vreme pe pământ

*) Mai bine: Doca, Doka — dela Dacus, a um. Dar, durere, până acuma despre Dochia nu s'a făcut vre un studiu comparativ de mulți înv \acute{e} țați ai noștrii! Înțelegem un studiu bun!

În tot anul, ea, odată n'are paus în mormânt!...
 Decehal o blăstămasă: „Nice mórta s'e n'ai pace
 Dacă nu-mi rēsbuni tu mórtea și a mea și-a gintei dace.
 Dacă nu omorî Latinul, — cu pumnaluți năsdraivan
 Pre al óstei Beliduce. pre dușmanul meu Traian!?
 Este Dochia, care face așa vuet și-așa vreme
 Și de a-ei țile Romanul, tot grăesce și s'e teme.
 Din Danubiu și din Tisa, de la Porțile de fer
 Să răpede a s'a Umbră cu miș Stafit pre sub cer.
 Și s'e duce și viuesce — umflă Mureșiu-n câmpie

Rumpe crengi, dobóră stanuri, foidăsesce cu urgiă
 S'e răpun' acum de-odată pre Romanul, ce-a scăpat
 Din a iernii geruri grele și din nou a reinviat.
 — Este Dochia, care-și plânge fii ei, ce nu mai sunt, —
 Și-alor mórte *ne-espiată*, ce-i remasă pe pământ.
 Ea tot strigă și oftéză de la Tisa pân' la Dniștru
 Dela Zuma și Vistula pân' la Pind de peste Istru:
 Suvenirul plin de jale și-al ei dor după Traian, —
 — Éra noi s'erbăm intrarea în al Dacii Chanaan.

S. P. Simon.

Pentru ce are Februar numai 28 țile?

Ne este prea bine cunoscută Istoria cãlindarelor. Nu înțeleg aici istoria cãlindarului din timpurile vechi, cãci cãlindar au avut și Egypteni, Chinezi, Indieni etc. ci numai a cunoscutelor cãlindare ađi dominante: *Iulian* și *Grigorian*. —

Iuliu Cesar prin învętașii Sosigens și Marc Fabius esecută îndreptarea cãlindarului vechiu, aducând cãlindarul civil în consonanță cu cel astronomic. Acest cãlindar îndreptat e cunoscut sub numele de cãlindarul *Iulian*.

La anul 1582 papa Grigoriu XIII, a dispus revisiunea acestuia și a introdus cãlindarul „*Grigorian*“ care ađi e folosit în întregă Europa apuseană.

După cãlindarul Iulian, fiecare lună trębue se constee alternativ din 30 și 31 țile.

Dar atunci în un an, în loc de 365 țile, obținem cu una mai mult, 366. Din această cauză în luna *ultimă* (Februar) carea la vechii romani și de altcum era privită de: „luna nenorocirilor“ — au luat cu o țil mai puțin și așa în loc de 30 țile Februar căpătă numai 29.

Românii vechi, precum știm din datele istorice, nu începau anul cu 1 Ianuarie ci începutul anului era totdeauna *1 Martie*, de aici urmęză numirea lui Iulie: *Quintilius* adecă luna a cincea. August era *Sextilis*, adecă luna a șasa; *September* a

șeptea, *October* a opta, *Novembre* a nouă, *Decembre* a decea. După ce înse luna a cincea dedicată lui Iuliu Caesar fu poreclită *Iuliu* luna a șesa, dedicată lui August fu poreclită *August*, le păru învętașilor cari au lucrat la revisuirea cãlindarului de un ce neconvenabil, ca luna împęratului August se aibă cu o țil mai puțin ca luna cesarelui Iuliu, carea în urma ordinei urmate numera 31 țile.

Au urnat deci unui proverb vechiu latin care țice că: „cãniț mușcă totdeuna pre cel din urnă“ și tăeară din luna ultimă, carea precum vędusēm mai sus, a fost mai perdat o țil: încă una, ca August s'e numere încă 31 țile ca Iulie, așa rămase bietul Februarie cu 28 țile.

Acăsta ciontore a lunei lui Februarie a dat nascere la o mulțime de povestii pre cari le-a adunat și publicat *E. Beurlier* ¹⁾. De sine s'e înțelege tóte aceste sunt producții ale *fantasiei* poporului și încă din timpul mai recent; o dovadă despre nisuița popórelor de a-și înavuți tesaurul mitic cu fel de fel de povestii și fantasii.

P.

1) *Melusiul* Tom. VII. a 1895. pag. 170.

Stan bătrînul.

Și iată că mórtea sosise la el,
 O sută de ani neputëndul atinge
 Pe Stan, ce avuse viața de fer...
 Se-clătină turnul și clopotul plânge:
 O stea obosită căđu de pe cer...

Se duce bătrînul la locul dorit,
 Se aibă d'a lumii necasuri scăpare...
 Pe capre de lemn e sicriul cioplit,
 Și sórele-l scaldă în razele sale.
 El dórme în pace de ani doborît.

Sătenii s'adună, pe Stan îl privesc...
 „Ce față preablândă! ce mórte ușoră!“
 Nepoți, strănepoți lângă el s'e-ngrădesc...
 „Ui, par'-că suride! Indată se scólă...“
 Cu toți în rîruri de deget pășesc...

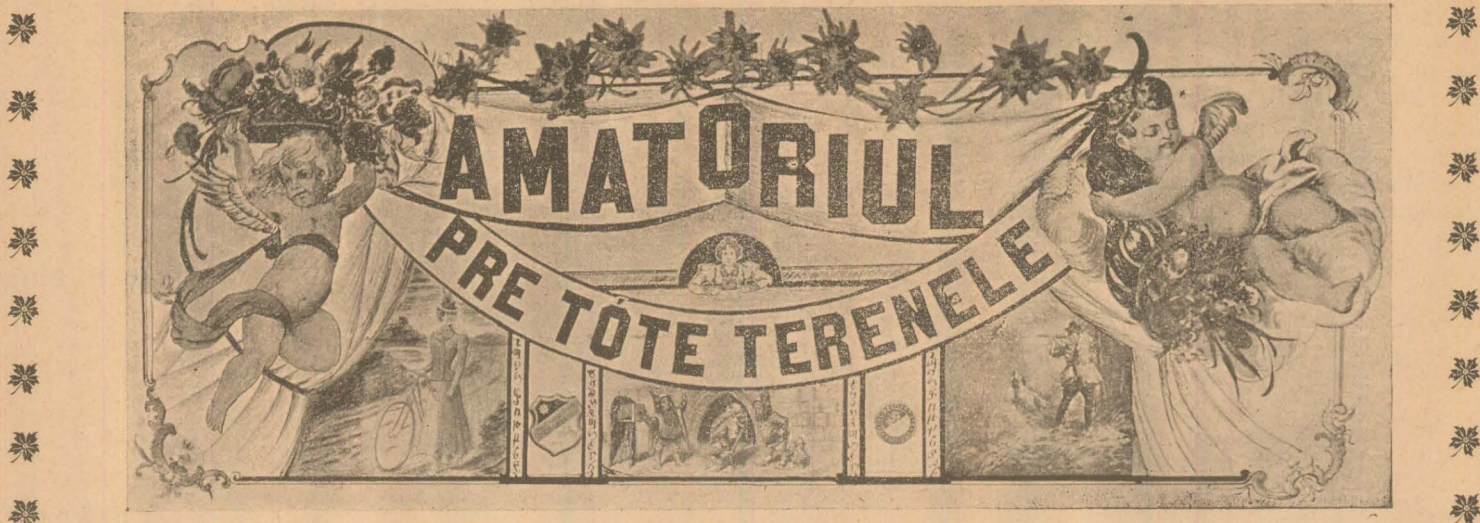
Și sfetul sosesc cu prapori în vânt...
 Norodul se'nșiră, s'e-nchină și tace;
 Căci popa întrase, s'aude cãntând:
 „Inveci odichnesce-l tu Dómne cu pace
 Pe șerbul ce plęcă la sinul tãu blând!“

Se-gată prohodul și-l duc la mormânt
 Luându-i rēmas, dela toți ertăciune...
 Și satul întreg îl-petrece plângënd.
 Sicriul îl lasă în grópă cu fune...
 Și Stan astupat e pe veci în pământ.

Și vine cu grabă vântuțul ușor
 Pe brațele sale-aducând tânguire...
 Și lumea se-umple de jale, de dor.
 „Muri-vom cu toți, perire, perire“
 S'aude din plânsëtul clopotelor.

Corb negru pe crucea de goron s'a pus,
 Al timpului semn, — ce vine, ne lasă...
 Și clopotul tace... Ui, corbul s'a dus...
 Spre cer mǎlținduse crucea-i rēmasă:
 Acolo-i viața, la Tatăl de sus.!

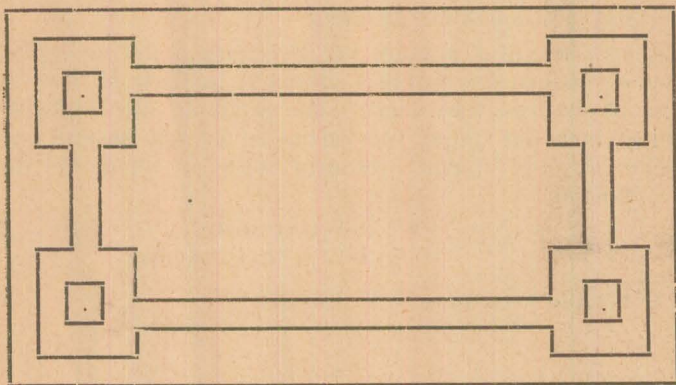
Alesandru Aciu.

Lucrări cu firesul.

(Urmare)

După-ce am decopiat¹⁾, sau am lipit modelul pre lemn, facem câte o gaură in fiecare parte carea are se fie tăiată afară așa de e. in desenul ce ni-l presintă fig 4. vom face găuri acolo unde se află punctele și după tăierea părților mar-

cate prin lenia carea încunjură singuratecele puncte vom obține o ramă după cum ne presintă desenul alăturat. Dacă folosim sfluder rapid (drill-bohrer), atunci punem sfluderul pre punct, prindem mănunchiul cu mâna stângă, cu cea dreaptă prindem țapăn butonul care se află in mijloc și-l tragem in sus și in jos, sau il învêrtim, după cum e construcția sfluderului.

După acêsta începem a tăia.

Punem in arcul firesului un fires-fir, dar așa, că dinții firului se fie îndreptați in jos, (adecă cu tăișul la vale) după aceea cu șirubul de jos îl înțepenim bine. Băgăm apoi capătul liber al firelui in gaura sfluderită (inducerea o facem pre dosul lemnului) apoi tragem lemnul până lângă șirubul de jos

¹⁾ Veți instrucțiunea dată de noi in nr. 5—6. anul curent la pagina 52 despre copierea modelelor (desenurilor) carea e a-se observa și urma intru tôte și aici.

al firesului il înțepenim și in șirubul de sus și încă astfel ne de întins. in cât firul se dee un ton subțire dacă-l atingem cu degetul, apoi cu o mână ținem lemnul cu una mănunchiul firesului și aședăm lemnul pre măsuta de tăiat. Dacă firesul l'am indus bine, atunci desenul e de-asupra, arcul stă lângă brațul nostru ăr tăișul firului stă visavis de încreștătura măsutei de tăiat.

Incepem acum a tăia.

Lemnul îl ținem cu mâna stângă așa, că tăietura se fie totdeauna in mijlocul încreștătorei măsutei de tăiat, firesul îl purtăm cu mâna dreaptă. Firesul se mișcă in acelaș loc, lemnul îl mișcăm după leniile și conturile desenului așa că lenia se fie totdeauna inaintea dinților firului împingându-l către fires. Deci, firesul se mișcă pe loc și lemnul se mișcă după cum cere desenul. Firesul trebuie ținut totdeauna perpendicular spre suprafața lemnului, ca tăietura și fața orisontală a lemnului se formeze totdeauna un unghiu drept. Pravul ce se face la tăiat trebuie mereu suflat ca se nu astupe modelul.

A tăia începem din mijloc către periferie.

La întorsături, unde liniile formeză unghiu ascuțit, purtăm *pe acelaș loc* firesul in sus și jos de mai multe ori sucind in același timp scândura cu mâna stângă.

După ce figurile interne sunt gata, tăiem cu atențiune conturile esterne.

Gătând astfel tôte părțile obiectului ce voim a pregăti pre dosul aceluia ne notăm cu cretă numerii cari sunt pre model (decumva l'am fost lipit apoi radem hârtia cu băgare de samă jos; frecăm lemnul cu hârtie-de-sticlă (glass-papier) fină până ce capătă un lustru frumos și e curat pe deplin.

Modele franceze și italiene (cari au înștrucțiune și in limba germână) sunt bune, după ce sunt proveđute cu icuri și nu trebuie se ne batem mult capul cu conpunerea la olaltă ceea-ce e un lucru de mare ponderanță, cu deosebire la obiecte mai complicate. Cele mai bune sunt din editura lui Artur Fummel Milano. Deposit general se află la firma: „Zum goldenen Pelikan.“

Laubsägewerkzeuggeschäft — Wien VII. Siebensterngasse 20. In numerul proxim vom continua.

Nițu.

DE ALE POPORULUI.

—o—

Bujoraș.

— Baladă pop. —

com. de : Theodor A. Bogdan înv. în Bistrița.

Fóie din tulpină
Sus pe cea colină
Ce voinic suspină,
Fóie nintă creață
Cu lacrimi pe față?

— Da-un voinic din codru

Inalt ca și bradu
Cu ochii ca iadu
La față ca spuma
La obragi ca ruja.
Plângea tot plângea
Mereu se căia
După mândra lui
Flóra câmpului
Spuma laptelui
Mândra satului,
Că mi l'o lăsat
Pentr'on blăstămat
Plăgea și dicea :

„Mamă draga mea
De-oî muri sem-'faci
Intre doi copaci
Un micuț mormânt
În negrul pământ
Pentru-c'am iubit,
'N loc de copârșău
Ia sumanul meu
Și mă 'n vĕli 'n el
Ca pe-un străinel;
Nu-'mi fă copârșău
Ca lemnul de brad
E lemn blăstămat,
Cât ce umeșesce
Indat' putreșesce;
Iar' cel de stejar

E de pus pe jar
Că e nodoros
Putreșesce jos.
Maică, maica mea
Maică draga mea
Acuma mă duc
Întregă lumea
Mândră a-'mĭ afla,

Șotrea Sărăcilă.

Mă duc țara 'ntreagă
Să 'mĭ cat mândra-mĭ dragă,
Că's c'am supărat
Că ea m'o lăsat, —
Că's cam năcăgit,
Că o-am iubit
Ea m'o părăsit!

Maică-sa-i grăia
„Bujor, Bujoraș
Copil dela Blaș
Nu te necăgi
Că iar' a veni
Iară te-a iubi,
Nu te supăra
Că iar' s'a 'nturna
Și mi te-a plăcea.“
Dar copil Bujor
Frumoșel fecior
Nu o ascultat
Fără s'o luat
Și lumea-o umblat —
Când colĭ mai târziu
Iar' s'o înturnat
Tare supărat,
Cu capu plecat,
Cum acas' venia
Bólă mi 'l lovea
La pământ cădea
Și pe loc murea.
Mamă-sa 'l jălea
Drăguța 'l plângea
Er' pe cel locaș
Cresc ađi bujorași,
Roșii ca ruja
Cum io fost fața.

Șotrea Sărăcilă.

(Veđi ilustrațiunea.)

Eu sum Șotrea meșter mare
Ce în lume samă nare
Fac la ciure mari și mici
Pentru gazde și calici.

Perii mari de văruiț
Unde's fete de mărit.
Pămătușe de spoit,
Babelor ce-o-inbătrinit.

Eu cu meșteșugul meu
Pot trăi fără nici un greu:
Numai de-ar mai fi prin sat
Și găine de furat.

Cronica.

Un om norocos. Conducătorul cancelariei notariului public din Rodez în Decembrie a câștigat la loterie cu un los 100.000 de corone, în Ianuarie 400.000 în Februarie 500.000 și tot în Februarie a câștigat și procesul de despărțire contra soției sale.

Bani falsi. Ministrul de interne a avisat municipiile, că din Sabaria (Szombathely) s'au pus în circulație florenți falsi de argint. Falsificarea se poate constata prin aceea că litera „s“ din cuvântul unitis este întorsă.

Fidanțare. Dl. Dr. Octavian Vasu a fidanțat cu d-șora Zoe Damian fiica d-lui Simion Damian avocat în Brașov.

Cununie. Dl. Iuliu Bora teolog abs. s'a căsătorit cu d-șora Lucreția Pop Bociat în Grădiște.

Caritatea. La administrațiunea averilor bisericesci din Șoimuș au mai încurs pentru fondul „Caritatea“, următoarele sume:

D-1 Constantin Rus preot gr. cath. în Posmuș, Corone 10.—
D-1 Teodor Bogdan învățătoriu în Bistrița „ 1.20

Suma „ 11.20

Aducând mulțămită celor ce a contribuit cu obolul lor rugăm pre toți cei ce se interesază și le zace la inimă sôrtea poporului nostru, să binevoiască a contribui cât de cu puțin pentru acest scop salutar. Din sumele încurse la fondul „Caritatea“ în fie care an în Dumineca înainte de postul Sântei-mărit se vor distribui:

- 50% fondului de ajutorare.
- 20% ajutoriu bisericilor mai sêrace.
- 20% „ școlilor mai sêrace.
- 2% „ bisericeii din Șoimuș.
- 2% „ școlii din Șoimuș.
- 1% fondului caselor parohiale din Șoimuș.
- 5% spese și remunerațiuni de Administrație.

Vasile Baciu,
curator prim bisericesc.

Șaradă.

Găcitură de: *Alexandru Țințariu.*

Șapte litere se căutăm
Și frumos se le aședăm
Ca s'aflăm un literat
Un poet adevărat.

Mai o literă dacă lăsăm
Ușor o-se vedem
Nesce fructe bunisiorie
Ce cresc și prin dumbrăviorie.

Două litere dacă lăsăm
Un riu legendar aflăm
De care legenda ne spune
D'a lui tradițional nume.

Êr acum ca se sfârșim
Un „e“ se nu mai cetim
Și-om vedea că am aflat
Ce 'n rêsboie e întrăbuințat.

Deslegări de găcitură.

Deslegarea Anagramului din nr. 3.

Alege, lege, l'a deslegat bine dômnele și d-șorele: Angelina Țințariu, Panciova; Georgeta Sandru, Arad; Paulina Precup, Bikaz; precum și domni: Leon Cehowschi, Gura Sadovei (Bucovina); I. Barna, B-St-Miclăuș; Alesandru Țințariu, Panciova; Pavel C. Lazar, H. Brad.

Deslegarea Aerosticonului din nr. 3 de: „George Coșbuc.“

Gard, Efect, Om, Rug, Gara, Esil, Cui, Opun, Șede, Bade, Cine.

L'a deslegat bine dômnele și d-șorele: Angelina Țințariu, Panciova; Georgeta Sandru, Arad; Victoria Muntean, Iustina Muntean, Vermes; Anuța Marinceș, Bogdana; Mariți P. Papiu, în Szász-Nyires; Livia Ganea, Szemlak; Olivia Todor, Parác; precum și domni: Leon Cehowschi, Gura Sadovei (Bucovina); Ioan Barna, B-St-Miclăuș; Gavril Bărânaui, Valea-sacă (Bucovina); Alesandru Țințariu, Panciova; Pavel C. Lazar, H. Brad; Petru Turcu, Budineț; George Andron, Ungra.

Deslegarea găciturii numerice din numărul 3.

48572 = Iancu
32578 = mune
45 = in
1438 = Dima
78345 = Camin
87 = Ac
18748 = Dacia
1—8 = Duminecă.

A deslegato bine dômnele și domnișorele: Mariți P. Papiu, și Regina Banciu Szász-Nyires; Olivia Todor Parác; Victoria Muntean, Iustina Muntean, Vermes; Paulina Precup, Bikaz; Anghelina Țințariu, Panciova; Georgeta Sandru, Arad; Adollina Borza, Alba-Iulia; Anuța Marinceș, Bogdana; Rosalia N. Pop, Cluj; Cornelia Luca, Nagy-Komlos; Cornelia Gava, Uj-Moldova; Elena N. V. Pop, și Cornelia D. Pop, Otolian; precum și domni: Alesandru Borza, Alba-Iulia; I. Barna, B-St-Miclăuș; N. V. Pop, Otolian; N. Brânzeu, Orăștie; Leon Cehowschi, Gura Sadovei (Bucovina); Gavril Bărânaui, Valea-sacă (Bucovina); Alesandru Țințariu, Panciova; Pavel C. Lazar, H.-Brad; Petru Turcu, Budineț; Nicolae Calugărescu, Iași; Ștefan Georgescu, Iași; George Andron, Ungra.

Ilustrațiunile noastre.

Papa și catolicii englesi. Diuarele aduc știrea că Papa Leo XIII. a sancționat un vot al catolicilor englesi, cari doreau să vadă ridicându-se la Vatican un monument în amintirea lui Nicolae Brakespeare, care a fost Papă sub numele de Adrian II. de la 1154 până la 1159. Adrian a fost sângurul Engles care a ocupat tronul sfântului Petru.

Astfel de sancționari precum și audințele la s-tul părinte sunt legate de unele ceremonii după cum se poate vedea și din ilustrațiunea ce decorază pag. 33 din numărul pres. nt al Revistei ilustrate.

Seliștea. Nu multe comune românescei putem numera cari sa se fi ridicat la o stare materială atât de infloritore ca și marginașa comună Seliștea din ținutul Sibiului, acare-a locuitori prin hărnicia și istețimea lor au știut nu numai de a aduna frumose averi, — ei ținând cont de progresul ce-l face lumea civilizată au infrumșet și modernizat comuna lor dându-i un aspect ce are mai mult o înfățișare de oraș de cât de comună, după cum se poate vedea și din ilustrațiunea noastră de pe pag. 35.

Ferice de poporul unit în cugete și simțiri pentru sevirșirea faptelor ce țințesc la înaintarea nêmului lor.

Mica publicitate.

O rugare.

Care dintre stimab. Cetitore sau cetitorii ai „Revistei Ilustrate“ ar avea bunavoința de a schimba cu mine corespondințe ilustrate pre lângă mare mulțămită o să le inapoez și eu, adresa mea Paulina Precup in Gyó-Békes (Csik m.)

POSTA * * *

* * * REDACȚIUNEI

D-lui Gavril Bodnariu in Bochia. Ceri numărul 10 din anul trecut spre a-ți putea compacta colecțiunea Rev. Ilustr.

Noi cu plăcere ți-am implini dorința dar nu mai avem de loc număr din anul trecut afară de 2 colecțiuni complete ce neam rezervat pentru noi. Alt fel ți-am trimis răspuns și prin poșta.

St. D. Ana German, Sombatelec. Ve-am trimis din nou număr reclamați.

D-lui Ales. Țințariu in Panciova. Ce-a ce a-ți cerut cu cart postală din 18 Febr. a. c. vi-sa trimis.

St. D-sore Paulina Precup in Gyó-Békes. Am publicat precum vedeți, și nu pretindem nici o taesă pentru astfel de mici publicări.

La mai mulți tablouri: Metrop. Șulut, Georgiu Barițiu și castelu Peleş vi-sa espedat. Prețul l'am primit vă mulțămim.

St. D. Alex. Faur Abrud. Vê-am espedat și numărul reclamat.

D-lui Nicolau Aron Brașov. Acelaș răspuns.